

ZL 152/2/99

Rakouská galerie Belvedere , Vídeň 08-02-1999

Okresní úřad

RNDr. Petr Pospíchal

vedoucí referátu regionálního rozvoje

Tolstého 15

CZ- 587 23 Jihlava

Velevážený pane doktore!

Dovolte, abych se Vám nejdříve představil a současně se omluvil, že ačkoliv jsem česko-moravského původu, nevládnou bohužel češtinou a proto Vám píšu v němčině.

Jako kustod a současně vědecký vedoucí sbírky středověkého umění v našem muzeu jsem pochopitelně v přátelském kontaktu se svými českými kolegy a to jak z Akademie věd, stejně jako s dalšími kolegy z univerzit, památkových úřadů a muzeí. Často jsem jimi zván k přednáškám a různým uměnovědným a vědeckým akcím a často u vás rovněž publikuji.

Prosím o prominutí, že svůj příspěvek vedu v čistě vědeckém duchu, přičemž rozhodně nemám jakkoliv právo posuzovat věc z úředního pohledu. Jde konkrétně o mystický krucifix z Jihlavy, jenž byl vynikajícím způsobem restaurován a - díky odvážnému rozhodnutí příslušných památkových orgánů - na něm byly odkryty přes pozoruhodné novější barevné vrstvy (= polychromie) a byl restaurován do prokazatelně původního gotického stavu. Pakliže existují také v Rakousku podobné krucifixy (Friesach, Solnohrad, Steirisch-Laßnitz atd.) a můžeme-li jmenovat obdobný konzervátorský přístup, dovoluji si v tomto konkrétním případě jihlavského Krucifixu uvažovat o tom, že lze i z mezinárodního hlediska objektivně gratulovat k senzačnímu restaurování jihlavského krucifixu (!) a současně, že došlo k záchraně, zajištění a zhodnocení této památky evropského (!) významu. Nynější znamenitá dokumentace v pražském Strahovském klášteře rovněž ukazuje, v jakém vlastní existenci ohrožujícím prostředí se krucifix v jihlavském kostele sv. Ignáce (inkorporovaném ke Strahovskému klášteři) před restaurováním nacházel! Mimo to je zřejmé, že tento Krucifix sice byl druhotně umístěn v jihlavském jezuitském kostele, ale že se na tomto místě původně nenacházel. Mimo to byl zde umístěn do pozdně barokního oltáře, k tomu do skleněné skříně, jež na něj nejen omezovala pohled, ale navíc jej v neposlední řadě nechránila. Konečně je - z pochopitelných bezpečnostních důvodů - většina jihlavských kostelů (včetně kostela sv. Ignáce) otevřena pouze v době konání bohoslužeb, při nichž jsou - také pochopitelně - použity pro výzdobu květiny, ozdoby a hořící svíce.

Principiálně a zcela zjevně tento umělecký předmět přináleží kultovním účelům, tedy pro bohoslužby v kostele! Odhlédneme-li od vysoké hodnoty jihlavského mystického krucifixu, pak ovšem musíme mít na mysli s tím spojené konzervátorské problémy - stabilitu v závislosti na teplotu a relativní vlhkost, absolutní ochranu před působením produktů ze svící, osmotickém vyzařování z řezaných květin atd... , v neposlední řadě je třeba také uvážit případné škody, způsobené v důsledku transportu, a nebyla-li by garantována větší ochrana ve stávajícím prostředí muzea ve Strahovském klášteře. Konečně je třeba zvážit působení nově odkryté původní vrstvy (=polychromie) v souvislosti s jeho umístěním do barokního oltáře (zdůvodnění je v dokumentaci dostatečně přijatelně vysvětleno); v této situaci by mohl funkci ve skleněné skříně barokního oltáře jihlavského kostela sv. Ignáce dostatečně splnit věrný odlitek. Podobné řešení bylo v Rakousku úspěšně užito již mnohokrát, což Vám mohu rád dosvědčit jako bývalý konzervátor vídeňské arcidiecéze v době působení vídeňského arcibiskupa Dr. Franze kardinála Königa. Každý kulturymilovný Jihlavan i ten, kdo cítí náklonnost k Jihlavskému mystickému krucifixu může mít radost a být šťasten z toho, že toto mistrovské dílo bude pod názvem "Jihlavský krucifix" zachováno i pro budoucnost s

povědomím, že je o něj příkladným způsobem postaráno ve znamenitém nově zřízeném muzeu ve Strahovském klášteře, v Praze, hlavním městě České republiky! Mnozí návštěvníci zde mohou najít impulz k návštěvě krásného moravského města Jihlavy a jeho nemovitých památek. Prioritou zde však zůstává nejlepší ochrana pro mystický krucifix.

Jako obdivovatel výkonů památkové péče v České republice a jako historik umění se zaměřením na středověk jsem dalek toho, abych se podílel na mně nepříslušejících úředních záležitostech, avšak s ohledem na respekt, který mám před velkolepým restaurováním Jihlavského krucifixu a v odborném zájmu v jeho nejlepší ochrany jakož i z konzervátorského pohledu si dovoluji zaslat to zamyšlení ve společném prospěchu na zachování tohoto evropsky významného uměleckého díla.

S přátelským pozdravem do sousedství a s přáním hodně úspěchů ve Vaší obdivuhodné práci

Dr. Arthur Saliger